

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. П. 1 від «25» серпня 2019 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

**ДИПЛОМАТИЧНИЙ ТА ДІЛОВИЙ
ПРОТОКОЛ ТА ЕТИКЕТ /
DIPLOMATIC AND BUSINESS PROTOCOL AND
ETIQUETTE**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр / bachelor
галузь знань	24 Сфера обслуговування / Services
спеціальність	242 Туризм / Tourism
спеціалізація	Міжнародний туризм / International Tourism

Київ 2019

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: Радченко С. Г., доц.

Програму та робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри філософських та соціальних наук, протокол № 17 від 30 травня 2019 р.

Рецензенти: Латигіна Н. А., докт. політ. наук, проф.
Мельник Т. М., докт. екон. наук, проф.

**ДИПЛОМАТИЧНИЙ ТА ДІЛОВИЙ ПРОТОКОЛ ТА
ЕТИКЕТ /
DIPLOMATIC AND BUSINESS PROTOCOL AND LABEL**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	«бакалавр»
галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	242 «Туризм»
спеціалізація	«Міжнародний туризм»

**I. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА
ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
		Усього годин/кредитів	з них			
			лекції	семінарські заняття	самостійна робота студентів	
1	Дипломатичний та діловий протокол та етикет як засіб реалізації міжнародної діяльності.	12	2	2	8	О, П, ТЗ
2	Норми і традиції дипломатичного протоколу в діяльності дипломатичних представників.	20	4	4	12	О, П, ТЗ, ЕК
3	Міжнародна ввічливість держав.	20	4	4	12	О, П, ТЗ
4	Протокольні аспекти проведення дипломатичних та ділових заходів	20	4	4	12	О, П, ТЗ, РГ
5	Культура дипломатичного та ділового спілкування	20	4	4	12	О, П, ТЗ, РГ
6	Етикет гостинності.	20	4	4	12	П, О, ТЗ
7	Діловий імідж	20	4	4	12	О, ЕО, ТЗ, ДГ
8	Діловий етикет як засіб організації професійної поведінки	14	4	2	8	О, ТЗ, ЕК, Е, П
9	Правила поведінки поза службою.	14	2	2	10	О, ТЗ, ЕК, П
10	Дипломатичний та діловий протокол і національні особливості.	20	2	4	14	О, ТЗ, П, РГ, ККР
	Разом:	180/6	34	34	112	
Підсумковий контроль						екзамен

Скорочення:

О – опитування;

ТЗ – творче завдання;

ЕК – експрес-контроль;

ККР – комплексна контрольна робота;

П – презентація;

ДГ – ділова гра;

РГ – рольова гра;

Е – есе;

СВ – ситуаційна вправа.

II. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента	Оцінювання у балах
--------------------------------	------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------

<p>Знати: історичну і соціальну обумовленість наявності моральноетичних регуляторів міжнародної діяльності.</p> <p>Вміти: осмислювати обов'язковість дотримання дипломатичного та ділового протоколу і етикету в дипломатії та ведення бізнесу.</p>	<p>Тема 1. Дипломатичний та діловий протокол та етикет як засіб реалізації міжнародної діяльності.</p> <p style="text-align: center;">Лекція</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <p>Морально-етичні норми та регулятори поведінки у міжнародній діяльності.</p> <p>Дипломатичний протокол та церемоніал.</p> <p>Діловий протокол та етикет.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 2, 3, 4, 9, 13, 17, 20, 31, 32. Інтернет-ресурси: 1, 2, 8, 14.</p> <p>Семінарське заняття. Становлення та розвиток дипломатичного та ділового протоколу.</p> <p style="text-align: center;">План семінару</p> <p>1. Міжнародно-правова база дипломатичного протоколу: становлення та нормативні документи.</p> <p>2. Підготуйте презентацію на тему: «Історичні етапи розвитку дипломатичного протоколу в Україні».</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p>	<p style="text-align: center;">0-5</p>
---	--	---	--

	<p>3. Державний протокол та церемоніал сучасної України.</p> <p>4. Реалізація дипломатичного та ділового протоколу та етикету в міжнародному бізнесі.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p><i>1. Знайдіть в Інтернеті та проаналізуйте зміст базових міжнародно-правових джерел дипломатичного протоколу.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Віденський регламент (1815 р.); – Аахенський протокол (1818 р.); – Віденська конвенція про дипломатичні зносини (1961 р.); – Указ Президента України «Про протокол та Церемоніал України» (2002 р.). <p><i>2. Проаналізуйте базові документи етичної регуляції бізнес-діяльності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Глобальний Договір ООН - Принципи бізнесу (Декларація Ко (1998). <p><i>3. Виконайте творче завдання на тему: «Обов'язковість дотримання норм дипломатичного протоколу для реалізації країнами своїх повноважень»</i></p>	8	
--	--	---	--

<p>Знати: протокол встановлення дипломатичних відносин і традиції функціонування дипкорпусу.</p> <p>Вміти: характеризувати протокольне</p>	<p>Тема 2. Норми і традиції дипломатичного протоколу в діяльності дипломатичних представників</p> <p>Лекція 1. Протокол встановлення дипломатичних відносин.</p> <p>План лекції 1.</p> <p>Процедура встановлення дипломатичних відносин.</p> <p>2. Церемоніал вручення вірчих та відкличних грамот.</p>	<p>2</p>	
--	--	----------	--

<p>старшинство дипломатів, розуміти необхідність дипломатичних привілеїв та імунітетів</p>	<p>3. Протокольні норми правила і традиції функціонування дипломатичного корпусу.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 3, 4, 10, 20, 26, 28, 31, 32. Інтернет-ресурси: 2, 3, 4, 11.</p> <p>Семінарське заняття. Протокольні аспекти в акредитації дипломатів.</p> <p>План семінару</p> <p>1. Процедура призначення глави диппредставництва.</p> <p>2. <i>Підготуйте презентацію: «Офіційна церемонія вручення вірчих та відкличних грамот главі держави перебування»</i></p> <p>3. Дипломатичний корпус в Україні: протокольні норми і традиції.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>1. Поясніть поняття: визнання держав де-факто і де-юре, агреман, персона грата, персона нон грата, дипломатичний корпус, дуайен.</p> <p>2. <i>Знайдіть в Інтернеті та проаналізуйте зразки документів, які підтверджують встановлення дипломатичних відносин (листи, телеграми, вірчі та відкличні грамоти).</i></p> <p>3. <i>Підготуйте творчу роботу на тему: «Протокольні обов'язки дуайена».</i></p> <p>4. <i>Підготуйте доповідь на тему: «Роль представників дипкорпусу у</i></p>	<p>2</p> <p>6</p> <p>2</p>	<p>0-5</p>
--	---	----------------------------	------------

*розвитку міжнародних
підприємницьких відносин».*

**Лекція 2. Протокольне
старшинство.**

План лекції

	<p>1. Історичне підгрунття та міжнародноправові засади протокольного старшинства.</p> <p>2. Класи та ранги дипломатичних представників.</p> <p>3. Дипломатичні привілеї та імунітети.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 3, 4, 10, 20, 26, 28, 31, 32. Інтернет-ресурси: 2, 3, 4, 11.</p> <p>Семінарське заняття. Традиції і норми поведінки диппредставників в країні перебування.</p> <p>План семінару 1.</p> <p>Експрес-контроль за темою: «Дипломатичний етикет. Поведінка дипломата в країні перебування» (письмово).</p> <p>2. Протокол і класи глав дипломатичних представництв.</p> <p>3. Дипломатичні ранги. Характеристика дипломатичних рангів в Україні.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <p>1. Поясніть поняття: дипломат, дипломатія, дипломатичні класи, дипломатичні ранги, дипломатичні привілеї, дипломатичні імунітети.</p> <p>2. <i>Виконайте творче завдання: «Роль друзин диппредставників у протокольній практиці».</i></p>	<p>2</p> <p>6</p>	<p>0-5</p>
--	--	-------------------	------------

	<p>3. Підготуйте презентацію на тему: «Категорії дипломатичних імунітетів».</p>		
	<p>Тема 3. Міжнародна ввічливість держав.</p>	<p>2</p>	

<p>Знати: основні складові багатосторонньої дипломатії, дипломатичний протокол міжнародних організацій.</p> <p>Вміти: застосовувати протокольні норми і правила використання державної символіки (прапор, герб, гімн), реагувати на святкові та траурні події.</p>	<p>Лекція 1. Протокол міжнародних організацій та конференцій.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародна ввічливість держав – основа багатосторонньої дипломатії. 2. Дипломатичний протокол в ООНта в інших міжнародних організаціях. 3. Дипломатичний та діловий протокол та етикет на міжнародних конференціях, нарадах, самітах. <p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 2, 7, 7 20, 25, 31, 34. Інтернет-ресурси: 2, 3, 6, 11, 12, 13.</p> <p>Семінарське заняття. Особливості протокольного забезпечення міжнародних організацій.</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль дипломатичного та ділового протоколу в діяльності неурядових міжнародних та регіональних підприємницьких організацій. 2. Привілеї та імунітети посадових осіб, делегацій та постійних представників в міжнародних організаціях. 3. <i>Підготуйте презентацію на тему: «Участь України в</i> 	<p>2</p> <p>7</p>	<p>0-5</p>
--	--	-------------------	------------

*діяльності міжнародних
організацій».*

**Завдання для самостійної роботи
студента**

	<p>1. Підготуйте презентацію на тему: «Основні складові міжнародної ввічливості»</p> <p>2. Відвідайте Музей історії дипломатичної служби МЗС України та виконайте короткий відзив.</p> <p>3. Складіть таблицю: «Порівняльний аналіз звертань залежно від рангу та статусу дипломатичних представників».</p> <p>Лекція 2. Протокол і символи державного суверенітету.</p> <p>План лекції</p> <p>1. Державний протокол та церемоніал як засіб презентації країни.</p> <p>2. Символи державного суверенітету.</p> <p>3. Протокольне реагування на святкові та траурні події.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 2, 7, 7 20, 25, 31, 34. Інтернет-ресурси: 2, 3, 6, 11, 12, 13.</p> <p>Семінарське заняття. Реалізація міжнародної ввічливості: традиції та умовності.</p> <p>План семінару</p> <p>1. Підготуйте презентацію на тему: «Протокол та етикету використання</p>	<p>2</p> <p>2</p>	<p>0-5</p>
--	---	-------------------	------------

Державного Прапора, Гербу та Гімну України».

2. Дипломатична протокольна практика відзначення національних свят іноземних держав.

	<p>3. Протокольні норми і церемонії реагування на траурні події.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p><i>1. Виконайте творче завдання на тему: «Своєрідність ставлення до державного прапора в різних країнах світу».</i></p> <p><i>2. Підготуйте презентацію на тему: «Національні свята іноземних держав»</i></p>	<p>5</p>	
--	--	-----------------	--

<p>Знати: протокольні характеристики видів дипломатичних та ділових заходів різних рівнів, церемоніальні питання прийому іноземних делегацій. Вміти: аналізувати здобутки протоколу та церемоніалу для проведення офіційних дипломатичних візитів, використовувати діловий протокол та етикет для організації і</p>	<p>Тема 4. Протокольні аспекти проведення дипломатичних та ділових заходів.</p> <p>Лекція 1. Протокол дипломатичних відносин.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протокольні характеристики видів дипломатичних заходів. 2. Протокол та церемоніал візитів на вищому та найвищому рівнях. 3. Процедура встановлення економічних відносин. Дипломатичний та діловий протокол. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основні: 1-8.</i> <i>Додаткові: 4, 5, 7, 8, 14, 20, 27, 33, 34.</i> <i>Інтернет-ресурси: 4, 5, 6, 7, 14.</i></p> <p>Семінарське заняття. Практика реалізації зовнішніх відносин.</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні завдання протокольної служби МЗС в практиці реалізації зовнішніх відносин держави. 	<p>2</p> <p>2</p>	<p>0-5</p>
---	---	-------------------	------------

<p>проведення ділових заходів.</p>	<p>2. Підготуйте презентацію на тему: «Протокол офіційного візиту Президента України до іншої держави».</p> <p>3. Підготуйте презентацію на тему: «Протокол офіційного візиту глави іншої держави до України».</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. Поясніть поняття: офіційний візит, неофіційний візит, візит на вищому рівні, програма візиту, протокол візиту, етикет візиту.</p> <p>2. Підготуйте презентацію на тему: «Протокол неофіційного візиту Міністра МЗС до іншої держави».</p> <p>3. Складіть таблицю: «Порівняльний аналіз програми та протоколу офіційного та неофіційного візиту».</p> <p>4. Виконайте творче завдання на тему: «Протокольні подарунки, сувеніри, квіти».</p> <p>Лекція 2. Етикет ділових зустрічей та переговорів. План лекції</p> <p>1. Правила проведення ділових зустрічей.</p> <p>2. Протокол візиту представників іноземних фірм.</p> <p>3. Культура підготовки та протокол проведення ділових зустрічей, переговорів.</p>	<p>5</p> <p>2</p>	
------------------------------------	---	-------------------	--

	<p>Список рекомендованих джерел: <i>Основні: 1-8.</i> <i>Додаткові: 4, 5, 7, 8, 14, 20, 27, 33, 34.</i></p>		
--	--	--	--

	<p><i>Інтернет-ресурси: 4, 5, 6, 7, 14.</i></p> <p>Практичне заняття</p> <p><i>Рольова гра «Ділові переговори»</i></p> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p> <p>1. Поясніть поняття: двосторонні переговори, ділові переговори, особисті переговори, стратегія переговорів, ігнорування, домінування, маніпуляція, компроміс, співробітництво.</p> <p>2. Діловий протокол та етикет проведення переговорів.</p> <p>3. Підготуйте презентацію на тему: «Церемонія підписання документів про співробітництво».</p> <p>4. Стандартні етикетні ситуації: вітальні формули, звертання, знайомство, прощання.</p> <p>5. Виконайте творче завдання: «Візитна картка»</p>	<p>2</p> <p>7</p>	<p>0-5</p>
--	--	---------------------------------	-------------------

<p>Знати: основні принципи та правила ділового спілкування, нюанси дипломатичної комунікації, норми і правила проведення дипломатичних та ділових заходів.</p> <p>Вміти: аналізувати</p>	<p align="center">Тема 5. Культура дипломатичного та ділового спілкування.</p> <p align="center">Лекція 1. Етика ділової комунікації.</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етичні принципи та правила усної дипломатичної та ділової комунікації. 2. Психологічні особливості та моральні норми міжособистісних стосунків в спілкуванні. 3. Невербальна поведінка та її значення в міжнародній комунікації. 	<p align="center">2</p>	<p align="center">2</p> <p align="center">0-5</p>
--	--	-------------------------	---

<p>поведінку співрозмовників, володіти навичками проведення комунікативних заходів ділового життя.</p>	<p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 4, 5, 7, 8, 14, 20, 27, 33, 34. Інтернет-ресурси: 4, 5, 6, 7, 14.</p> <p>Семінарське заняття. Протокольні форми дипломатичного спілкування. План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правила усної ділової комунікації. 2. <i>Підготуйте презентацію на тему: «Невербальна поведінка та її значення для розуміння мовленового контексту».</i> 3. <i>Підготуйте доповідь на тему: «Нюанси дипломатичного спілкування».</i> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть поняття: спілкування, культура мови, комунікація, ідентифікація, емпатія, рефлексія, бар'єри спілкування, тактика ділового спілкування, стиль спілкування. 2. <i>Складіть таблицю на тему: «Порівняльний аналіз зон спілкування між людьми».</i> 3. <i>Підготуйте есе на тему: «Афоризми відомих людей про спілкування та його значення у житті людей».</i> <p>Лекція 2. Традиції і протокол офіційного спілкування. План лекції</p>	<p>2</p> <p>5</p>	<p>0-5</p>
--	--	-------------------	------------

	<p>1. Норми і правила проведення дипломатичних бесід, ділових нарад та зборів.</p>		
--	--	--	--

2. Культура публічного виступу.
Поведінка під час
пресконференцій, бізнес-
презентацій..

3. Етикет ділового та
дипломатичного листування.

Список рекомендованих джерел:
Основні: 1-8.

Додаткові: 4, 5, 7, 8, 14, 20, 27, 33, 34.

Інтернет-ресурси: 4, 5, 6, 7, 14.

Практичне заняття.

*Рольова гра «Як впливати на людей
в процесі спілкування».*

**Завдання для самостійної роботи
студента**

1. Поясніть поняття: ділова бесіда, ділова нарада, збори, риторика, промова, ділова доповідь, презентація, прес-конференція, діловий лист, дипломатичне листування.
2. *Виконайте ситуаційну вправу «Формальне спілкування».*
3. *Підготуйте презентацію на тему: «Культура публічного виступу».*
4. *Виконайте творчезавдання: «Дипломатичне листування».*

<p>Знати: роль прийомів у розвитку дипломатичних та ділових відносинах, протокольні</p>	<p align="center">Тема 6. Етикет гостинності.</p> <p align="center">Лекція 1.</p> <p align="center">Дипломатичні та ділові прийоми.</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль прийомів у дипломатичних та ділових відносинах. 2. Протокольні характеристики видів дипломатичних та ділових прийомів. 	<p align="center">2</p>	
---	---	--------------------------------	--

<p>характеристики видів дипломатичних та ділових прийомів.</p> <p>Вміти: обирати вид прийому в залежності від події та кількості запрошених, поводити себе на прийомі, за столом, проголошувати тост та промову, підбирати одяг згідно належного дрес-коду.</p>	<p>3. Культура організації і проведення прийомів.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 7, 8, 18, 19, 20, 24, 34. Інтернет-ресурси: 7, 8, 11, 14.</p> <p>Семінарське заняття. Особливості проведення дипломатичних та ділових прийомів. План семінару <i>Підготуйте презентації доповідей з відересупроводом та їх обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Протокол та етикет прийому «Бізнес-ланч»</i> 2. <i>Протокол та етикет прийому «Журфікс»</i> 3. <i>Протокол та етикет прийому «Обід»</i> 4. <i>Протокол та етикет прийому «Фуршет»</i> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Охарактеризуйте кожен вид прийому та заповніть таблицю «Види дипломатичних та ділових прийомів: вимоги до організації та проведення».</i> 2. <i>Наведіть приклади застосування виду прийомів стосовно заходів</i> 	<p>2</p> <p>7</p>	<p>0-5</p>
---	--	-------------------	------------

ділового протоколу в практиці вітчизняних компаній.

3. *Виконайте творчу роботу на тему: «Макет запрошення на*

	<p><i>дипломатичний та діловий прийом».</i></p> <p>Лекція 2.Норми і правила поведінки на прийомах</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Церемонії зустрічей та проводів на офіційних та неофіційних прийомах. 2. Гарний тон і гарні манери поведінки за столом. 3. Особливості зовнішнього вигляду на дипломатичних та ділових прийомах. <p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 7, 8, 18, 19, 20, 24, 34. Інтернет-ресурси: 7, 8, 11, 14.</p> <p>Семінарське заняття 2. Культура поведінки на прийомах. План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гарні манери поведінки за столом: особливості користування приборами. 2. <i>Підготуйте презентацію на тему: «Культура вживання страв».</i> 3. Застольні розмови. Протокол обміну офіційними промовами та тостами. 	<p>2</p> <p>2</p> <p>5</p>	<p>0-5</p>
--	---	---	-------------------

**Завдання для самостійної роботи
студента**

1. Культура вживання
алкогольних напоїв під час
прийомів.

2. Етикетні обов'язки
чоловіків на прийомах.

3. *Підготуйте презентацію
на тему: «Вечірній дрес-код».*

	4. підготуйте презентацію на тему: «Вечірній дрес-код»		
<p>Знати: Роль іміджу в діловому середовищі, основні принципи побудови ділового та особистого іміджу, стратегії просування іміджу.</p> <p>Вміти: аналізувати імідж відомих людей задля критичного осмислення позитивних та негативних якостей, володіти навичками побудови та просування особистого іміджу в житті та професійній діяльності.</p>	<p>Тема 7. Діловий імідж</p> <p>Лекція 1. Діловий імідж як складова професійної культури</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття ділового іміджу, його роль і функції в діловому міжнародному середовищі. 2. Ефективний імідж дипломата, підприємця. 3. Стратегії управління діловим іміджем. 	2	
	<p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 1, 6, 8, 16, 19, 23, 31. Інтернет-ресурси: 2, 7, 8, 9, 10.</p>	2	0-5
	<p>Семінарське заняття. Основні принципи побудови та просування ділового іміджу.</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Експрес-контроль за темою «Значення формування ділового іміджу для успішної реалізації дипломатичної та бізнес кар'єри»(усно). 2. Виконайте ситуаційну вправу: «Побудова та просування позитивного ділового іміджу». 	5	

**Завдання для самостійної роботи
студентів**

1. Стратегії управління особистісним іміджем.
2. Підготуйте доповідь на тему «Харизматичний імідж»

	<p>3. Підготуйте презентацію на тему: «Бажані та небажані риси іміджу ділової людини (на прикладах відомих публічних осіб бізнесменів, політиків)».</p> <p>Лекція 2. Зовнішні атрибути ділового іміджу.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття привабливості іміджу: внутрішні та зовнішні пріоритети. 2. Діловий дрес – код та його значення у підтримці іміджу. 3. Правила формування ділового жіночого та чоловічого ділового гардеробу. <p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 1, 6, 8, 16, 19, 23, 31. Інтернет-ресурси: 2, 7, 8, 9, 10.</p> <p>Практичне заняття. <i>Ділова гра «Етикет одягу»</i></p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконайте ситуаційну вправу «Діловий одяг » (список рекомендованих джерел, додаткові п.24 с.92-98). 2. Підготуйте презентацію на тему: «Типові помилки у діловому жіночому та чоловічому одязі» 	<p>2</p> <p>2</p> <p>7</p>	<p>0-5</p>
--	---	----------------------------	------------

	<p><i>3. Виконайте творче завдання «Індивідуальний стиль; мода і смак в діловому одязі».</i></p>		
--	--	--	--

<p>Знати: роль етикету у суспільних відносинах та практичній діяльності, функції та принципи сучасного ділового та особливості службового етикету.</p> <p>Вміти: використовувати правила ділового, службового, світського та загально громадського етикету в ситуаціях життя і професійній діяльності..</p>	<p>Тема 8. Діловий етикет як засіб організації професійної поведінки.</p> <p>Лекція 1. Етикет як феномен культури людства та основа соціальної поведінки. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні етапи розвитку етикету. 2. Види етикету. 3. Основні принципи сучасного етикету. <p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 1, 4, 8, 19, 21, 24 34. Інтернет-ресурси: 7, 8, 9, 10, 14.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть поняття: етикет, поведінка, манери поведінки, мораль, моральні цінності, індивідуальна свідомість, колективна свідомість, гуманізм, гідність, придворний етикет, загальногромадянський етикет. 2. Виконайте творче завдання на тему: «Гуманізм та повага людської гідності – основа культури поведінки». 3. Підготуйте презентацію на тему: «Етикет ХХ-ХХІ ст.: збереження традицій та нововведення». 	<p>2</p> <p>5</p> <p>2</p>	<p>0-5</p>
---	---	----------------------------	------------

--	--	--	--

	<p>Лекція 2. Особливості ділового та службового етикету</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функції та принципи ділового етикету. 2. Норми ділових відносин та правила ділового спілкування. 3. Особливості службового етикету. <p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 1, 4, 8, 19, 21, 24 34. Інтернет-ресурси: 7, 8, 9, 10, 14.</p> <p>Семінарське заняття.</p> <p>Етикет ділової взаємодії</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Експрес-контроль за темою: «Діловий та службовий етикет». 2. <i>Моделювання ситуацій «Правила поведінки в ділових стосунках: стандарти етикету»</i> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть поняття: діловий етикет, службовий етикет, субординація, авторитет, престиж. 2. <i>Підготуйте презентацію на тему: «Сучасний діловий етикет»</i> 3. <i>Підготуйте есе на тему:</i> 	<p>2</p> <p>5</p>	<p>0-5</p>
--	---	---------------------------------	-------------------

*«Співвідношення понять:
авторитет особистості та
авторитет посади».*

**Тема 9. Правила поведінки поза
службою**

<p>Знати: особливості відносин з колегами, партнерами у неформальній обстановці, необхідність підтримки дружніх контактів в дипломатичній та підприємницькій діяльності, світський етикет.</p> <p>Вміти: бути комільфо у різних ситуаціях світського життя, застосовувати гарні манери у громадських місцях.</p>	<p style="text-align: center;">Лекція. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етичні норми взаємовідносин у неформальній обстановці. Світський етикет. 2. Етикетні привілеї та обов'язки. 3. Культура поведінки у громадських місцях. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основні: 1-8.</i> <i>Додаткові: 1, 8, 18, 19, 21, 24, 33, 34.</i> <i>Інтернет-ресурси: 7, 8, 9, 14.</i></p> <p style="text-align: center;">Семінарське заняття. Манери у повсякденному житті дипломатів, підприємців. План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Експрес контроль на тему: «Поведінка у громадських місцях» (письмово). 2. Відмінність поведінки у діловому, службовому та світському етикеті. 3. <i>Підготуйте презентацію: «Світський етикет, історія і сучасність».</i> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть поняття: світський етикет, комільфо, бонтон, мовітон, комплімент, світська бесіда, казус, офронт, етикетні привілеї, етикетні обов'язки. 	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">10</p>	<p style="text-align: center;">0-5</p>
--	---	--	---

	<p>2. Виконайте творче завдання: «Етикет гостинності в родині».</p>		
--	---	--	--

	<p>3. Підготуйте презентацію на тему: «Етикетні привілеї та обов'язки: міф чи реальність»</p>		
<p>Знати: особливості дипломатичного та ділового протоколу та етикету в зарубіжних країнах, елементи культури, які визначають розбіжності культур і формують своєрідність поведінки.</p> <p>Вміти: осмислювати культурні розбіжності, долати «культурний шок», застосовувати національні традиції.</p>	<p>Тема 10. Дипломатичний і діловий протокол та національні особливості етикету країн світу</p> <p>Лекція</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культурні розбіжності та їх вплив на дипломатичний протокол та бізнес-етикет. 2. Дипломатичний протокол та національний етикет в країнах Європи та Америки. 3. Особливості протоколу та етикету в країнах Близького Сходу та Азії. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основні: 1-8.</i> <i>Додаткові: 8, 13, 20, 31, 32, 33, 34.</i> <i>Інтернет-ресурси: 8, 9, 11, 14.</i></p> <p>Практичне заняття 1. Організація ділових контактів з представниками різних країн світу. <i>Рольова гра «Способи подолання міжкультурних стереотипів».</i></p> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>6</p>	<p>0-5</p>

	<p>1. Поясніть поняття: культурні розбіжності, менталітет, національний етикет, традиції, звичаї, культурний шок, кроскультурне спілкування,</p>		
--	--	--	--

	<p>культурний стереотип, транснаціоналізація.</p> <p>2. Виконайте ситуаційну вправу на тему: «Крос-культурні особливості ділового етикету» (список рекомендованих джерел, додаткові п. 24, с. 168-171).</p> <p>3. Підготуйте презентацію на тему: «Тонкощі дипломатичних та підприємницьких стосунків з представниками країн мусульманського світу».</p> <p style="text-align: center;">Семінарське заняття 2</p> <p>Підсумкове заняття Комплексна контрольна робота за темами дисципліни.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p> <p>1. Виконайте творчезавдання на тему: «Важливість реалізації дипломатичного та ділового протоколу та етикету у міжнародному підприємстві» (власні теоретичні та практичні здобутки у практиці вивченої дисципліни)</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основні: 1-8. Додаткові: 2, 3, 4, 8, 10 15, Інтернет-ресурси: 8, 9, 11, 14.</p>	2	0-10
	Разом	8	180
	Підсумковий контроль		100
			екзамен

* Курсивом визначено інтерактивні завдання з навчальної дисципліни
«Дипломатичний та діловий протокол та етикет»

ІІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ*

Основний:

1. Дипломатичний протокол та етикет [Текст]: навч. посіб / Укоопспілка, Львівська комерційна академія [Укладач О.Є. Шайда]. – Львів: Вид-во Львівська комерційна академія, 2013. – 335 с.
2. *Міжнародний діловий протокол, Навч. Пос. Т. 1 / Авт. – укл. Г.П. Лайко; сост. Г.П. Лайко. – Київ: Нічлава, 2008. – 349.*
3. Подворна О.Г. Дипломатичний протокол та етикет[Текст]: Навч. посіб. / О.Г. Подворна. – Острог: Видав. Наці. Унів «Острозька академія», 2014. – 236 с.
4. Радченко С.Г. Етикет бізнесу [Текст]: навч.посіб для студ. вищ. навч. закл. / С.Г.Радченко // - 2-ге вид., перероб. і допов... - Київ: КНТЕУ, 2014. – 395 с.
5. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підруч. / О.П. Сагайдак. – 2-ге вид., випр. – Київ : Знання, 2017. - 382 с.
6. *Снітинський В.В. Діловий етикет в міжнародному бізнесі: Навч. посіб / В.В. Снітинський, Н.Б.Давальницька, О.О. Брух. – Львів: Магнолія – 2009. – 287 с.*
7. Станчев М.Г. Дипломатичний протокол та етикет: навч.-метод. Посіб. / М.Г. Станчев, Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 96 с.
8. Тимошенко Н.Л. Ділова культура дипломата [Текст]: навч. посіб / Н.Л.Тимошенко. Київ: Знання, 2014. – 199 с.

Додатковий:

1. Білик Е. Сучасна енциклопедія етикету: 1000 правил і корисних порад / Е. Білик – Донецьк: БАО, 2005 – 382с.
2. *Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. // Дипломатична і консульська служба. Зб. Док. / Укл. Кротюк С.Ю. Київ: КиМУ, 2009. – С 3-7.*
3. *Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р. // Дипломатична і консульська служба. Зб. Док. / Укл. Кротюк С.Ю. Київ: КиМУ, 2003. – С 3-21.*
4. Вуж Дж. Дипломатичний церемоніал и протокол. [Електронний ресурс]: <https://www.twirpx.com>

5. *Галушко В.П. Діловий протокол та ведення переговорів: навч. посіб. / О.П. Галушко. – Вінниця: Нова Книга, 2002. – 226 с.*

* Курсивом визначено джерела, що знаходяться в бібліотеці КНТЕУ

6. Данильчук Л.А. Основы имиджа и этикета [Электронный ресурс] : додаток до книги CD / Л. А. Данильчук. // – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Київ : Кондор. – 2006.

7. Дипломатичний протокол та етикет: практикум / уклад. А.Д. Гулієв. – Київ: НАУ, 2014. – 96 с.

8. *Діловий етикет / Сост. І. Афанасьєв // – Київ : Ліра – К, 2009. – 367 с.*

9. *Закон України «Про дипломатичну службу» від 20.09.01 № 2728-III // ВВР. – 2002. – № 5. – С. 29.*

10. *Закон України «Дипломатичні ранги України» від 28.11.02 № 253-IV // ВВР України. – 2003. – № 4. – С. 30.*

11. *Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» / Офіційний вісник України. – 2010. – № 55. – С. 1842.*

12. *Іванюта С.М. Підприємництво та бізнес культура: навч.посіб. / С.М. Іванюта, В.Ф. Іванюта. – Київ: Центр навч. літ., 2007. – 288 с.*

13. Калашник Г. Вступ до дипломатичного протоколу та етикету: навч. пос. / Г. Калашник – Київ: Знання, 2007 – 143с.

14. *Косенко Ю.В. Основні теорії мовної комунікації: навч. посіб. / Ю.В. Косенко. – Суми: Сумський держ. ун-т, 2011. – 187 с.*

15. Кулик О., Елементи дипломатичного протоколу і дипломатичної практики в історії України. / О.Кулик, П. Сардачук. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. – 172 с.

16. Лавренко О.В. Діловий етикет та імідж державного службовця: метод. Посіб. / О.В. Лавренко, А.А. Лавренко. – Київ, 2008. – 60 с.

17. *Мазаракі А.А. Торговля: історія, цивілізація, мораль / А.А. Мазаракі. – Київ: Книга, 2010. – 624 с.*

18. Машир Н.П. Сучасний етикет та секрети гостинності: навч. пос. для вузів / Н.П. Машир. – Київ: Кондор, 2010. – 215с.

19. Монахов Г.А. Искусство быть преуспевающим. / Г.А. Монахов. – Київ: Феникс, 2007. – 568с.

20. *Невелев О.М. Етика та етикет у зовнішньоекономічній діяльності [Текст]: навч. посіб для студ. Вищ. Навч. зал. / О.М. Невелев, В.В.*

- Іваненко, Акад.. муніципал. Упр. – Київ: Центр учбової літератури, 2009. – 108 с.
21. Науменко Г.А. Его величество протокол [Текст] / Г.А. Науменко. – Київ: Справи сімейні, 2007. – 200 с.
  22. Пост Э. Этикет : Классическое руководство / Э. Пост // Пер. с англ. [Електрон:ресурс]: <https://www.litmir.me>
  23. Прийшов, зачарував, переконав – формула дипломатичного успіху. // Зовнішні справи. – 2011. – Вип.. 7. – С. 50-52.
  24. Радченко С.Г. Етика бізнесу [Практикум]: Навч.посіб. – Київ : КНТЕУ,.. – 192 с.
  25. Резніченко В. Довідник-практикум офіційного, дипломатичного, ділового протоколу та етикету / В. Резніченко – Київ : УНВЦ «Рідна мова», 2003. – 480 с.
  26. Ріяка В.О. Дипломатичний протокол [Текст] : навч.посіб. / В.О. Ріяка; Нац. юрид. Акад. упр. ім. Ярослава Мудрого. – Харків: Нац. юрид. Акад.. України, 2006/ – 134 с.
  27. Сайтарли І.А. Культура міжособистісних стосунків: навч. посіб. / І.А. Сайтанли. – К.: Академвидав, 2007. – 254 с.
  28. Слипченко А.С. «И был или всякий почет...» Заметки о дидипломатии и дипломатах. Кн. 3. – Київ: ООО «Задруга», 2011. – 534 с.
  29. Український дипломатичний словник. / за ред.. М.З. Мальського, Ю.М. Мороза.– Київ: Знання, 2011. – 495 с.
  30. Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / Редкол. Л.В. Губернський (голова) та ін. – Київ: Знання України, 2004. – т.1. – 760 с., т.2. – 812 с.
  31. Чугаєнко Ю.О. Дипломатичний і міжнародний діловий протокол та етикет: навч. пос. / Ю.О. Чугаєнко; Нац. акад. упр. – Київ: Нац. акад. упр., 2011. – 164 с.
  32. Указ президента України «Про державний протокол та Церемоніал України». №746/2002 від 22.08.2002. Нова редакція від 15.02.2010. [Електронний ресурс] : [Zakon. rada.dov.ua/Laws/show/746/2002](http://Zakon.rada.dov.ua/Laws/show/746/2002).
  33. Шеломанцев В.М. Етикет і сучасна культура спілкування / В.М. Шеломанцев. – Київ: Лібра, 2003. – 416 с.
  34. Шинкаренко Т.І. Дипломатичний протокол та етикет [Текст] : навч.посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т.І. Шинкаренко, Київ. Нац.

ун-т ім. Т. Шевченка.– Київ: Київський університет, 2009. – 296 с.

Інтернет-ресурси:

1. www.google.com.ua/search?q – сайт МЗС України;
2. www.mid.ru – сайт Міністерство ин.дел.;
3. www.sstate.gov/index.html – сайт Госдепартамент США;
4. www/2h-net/msu.edu/~diplo – ел .рес. з істор. дипломатії і суч. дип. діяльності;
5. www/lib.mich.edu/govdocs/intl.html – інф. про міжнар. організації та їх документи;
6. <http://zakon.rada.gov.ua> – Документи дипломатичних зносин;
7. <http://etyket.org.ua/ru/> – Етикет;
8. <http://kriska.ru/etiket/> – Етикет і правила поведінки в суспільстві;
9. <http://posada.com.ua/useful/employer/7/237/> – Ділова етика: службові відносини;
10. <http://koryachma.ru/articles/etiket/work.asp> – Ділова етика, категорії внутрішньої досконалості.
11. <http://uaforeignffairs.com.ua> UAForeignAffairs: – наука та мистецтво дипломатичного протоколу.
12. <http://www.unglobalcompact.org> United Nations Global Compact – Офіційний сайт ООН
13. <http://www.europa.eu>. – офіційний сайт ЄС
14. www.big-lib.com/book/40_Dilovii_etiket. – Діловий етикет у міжнародному бізнесі

Періодичні видання:

- Дипломатический весник
- Зовнішні справи Geopolitica
- Международная жизнь
- Мировая экономика и международные отношения
- Pro. Et Contra
- International Affairs
- International Relations
- Консул

